

EIDESVIK LAKS AS
Eidesvikvegen 63
5443 BØMLO

Deres ref:
Vår ref: 2019/106409
Dato: 12. juli 2019
Org.nr: 985399077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

STADFESTELSE AV VEDTAK

Vi viser til deres klage på regionens vedtak om avslag på søknad om endret driftsplan for lokalitet 18275 Kjeringå, vårt saksnummer 2019/106409.

I klagesaker kommer saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring til anvendelse. Vi har vurdert at vilkårene for å ta klagen til behandling er oppfylt.

Sakens bakgrunn

- Dere søkte om godkjenning av driftsplan for lokalitet 18275 Kjeringå for 2019 og 2020 i november 2018.
- Lokaliteten er en del av den koordinerte brakkleggingsgruppen Ryfylke Sør, som har avtalt felles brakklegging i perioden 1. juli 2019 til 31. juli 2019.
- I deres opprinnelige søknad om godkjenning av driftsplan av 23. november 2018 går det frem at lokalitet Kjeringå ligger brakk i perioden 1. januar - 24. juli 2019.
- Dere planla utsett av laks 25 - 26. juli 2019. Regionen avsto søknaden om godkjenning av driftsplan 13. desember 2018.
- Dere klaget ikke på dette avslaget. Regionen mottok en ny driftsplansøknad fra dere 18. desember 2018.
- Av den nye søknaden fremgår det at dere vil sette ut fisk på lokalitet Kjeringå fra 1. august 2019. Den nye søknaden tok altså høyde for den avtalte, koordinerte brakkleggingen i brakkleggingsgruppen Ryfylke Sør. Regionen anbefalte at Fiskeridirektoratet skulle godkjenne denne planen.
- Regionen fikk 1. mai 2019 en søknad fra dere om «endret driftsplan» for Kjeringå.
- Av den nye søknaden fremgår det at dere søker om å sette ut fisk fra 25. juli 2019.
- Regionen avsto søknaden 6. mai 2019. Dere klaget på vedtaket 31. mai 2019.
- Regionen sendte saken til behandling ved hovedkontoret 20. juni 2019.

Klagers anførsler

Mattilsynet
Hovedkontoret

Saksbehandler: Ane Wilson Erdal
Tlf: 22 40 00 00 / 22779255
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

www.mattilsynet.no

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Dere har lagt ved et brev der dere beskriver at dere trenger å endre driftsplanen fordi dere vil få problemer med kapasiteten i gjennomstrømmingsanlegget deres dersom dere ikke kan sette ut fisken i den siste av ukene med planlagt, koordinert brakklegging av området.

Dere mener at hensynet bak koordinert brakklegging er tilstrekkelig ivaretatt fordi det nærmeste anlegget (omlag 10 kilometer fra Kjeringå) vil ha vært brakklagt i fire uker når dere ønsker å starte utsett på Kjeringå.

Dere understreker i tillegg at det er lang avstand mellom lokalitet Kjeringå og de siste anleggene med fisk i den koordinerte brakkleggingsgruppen.

Den koordinerte brakkleggingen i området er avtalt mellom oppdretterne i den koordinerte brakkleggingsgruppen, og dere har fått samtykke til å sette ut fisk i sonen fra både MOWI, Alsaker havbruk, Grieg Seafood og Bremnes Seashore.

Relevant regelverk

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningsaker (forvaltningsloven)

Forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften)

Førsteinstansens anførsler

Regionen legger avgjørende vekt på at den avtalte koordinerte brakkleggingen av sonen skal følges.

Vår vurdering

Rettslig grunnlag: klage eller omgjørings sak

Deres opprinnelige søknad av 23. november 2018 om godkjenning av driftsplan med utsett av fisk 25. juli 2019 ble avslått av regionen. Dere klaget ikke på avslaget, men sendte 18. desember 2018 inn en ny søknad om godkjenning av driftsplan med utsett av fisk 1. august 2019. I mai 2019 søkte dere om «endret» driftsplan og igjen om å få sette ut fisk 25. juli 2019.

Hovedkontoret kan ikke se at det foreligger endrede forhold i grunnlaget for driftsplansøknaden av mai 2019 sammenlignet med driftsplansøknaden av 23. november 2018 som tilsier at saken skal behandles på nytt. Driftsplansøknaden av 23. november 2018 er ferdigbehandlet og dere klaget ikke på avslaget innen fristen på tre uker.

Vi mener at regionen derfor skulle behandlet deres søknad mottatt 1. mai 2019 som en begjæring om omgjøring av vedtaket fra 13. desember 2018. Fremfor å avslå den nye søknaden fra 1. mai 2019, kunne regionen avgjort saken ved å ikke ta omgjøringsbegjæringen til følge. Å ikke ta en omgjøringsbegjæring til følge er ikke et enkeltvedtak med klagerett, jf. fvl. § 2. Dette er fordi deres rettigheter eller plikter fortsatt ville vært «bestemt» av det opprinnelige, ikke-påklagede vedtaket med avslag på søknad om godkjenning av driftsplan med utsett av fisk 25. juli 2019. Regionen har imidlertid behandlet deres søknad gjennom ordinær saksbehandling for driftsplaner. Hovedkontoret behandler derfor også klagen som en ordinær klage på et enkeltvedtak basert på regionens avslag på søknad om endret driftsplan av mai 2019.

Hovedkontoret er klageinstans for vedtak fattet av region Sør og Vest. Hovedkontorets kompetanse i klagesaker fremgår av fvl. § 34.

Vi vil i det videre ta stilling til om dere kan få godkjent søknad om endret driftsplan av mai 2019 med utsett av fisk 25. juli 2019.

Om koordinert brakklegging

Av de opprinnelige merknadene til akvakulturdriftsforskriftens § 40, sjette ledd fremgår det at: I forbindelse med godkjenning av driftsplan vil både Fiskeridirektoratet og Mattilsynet, ut fra sine respektive forvaltningsområder, tilstrebe videreføring av etablert praksis med én måneds koordinert brakklegging av lokaliteter med laks, ørret og regnbueørret innenfor et område. (vår understrekning)

Forskriften stiller krav om at alle lokaliteter skal brakklegges i minst to måneder etter hver produksjonssyklus, jf. § 40 tredje ledd første setning. Mattilsynet kan videre ut fra «hensynet til fiskehelse» fatte vedtak om lenger brakkleggingstid og helt eller delvis koordinert brakklegging med andre lokaliteter. Driftsplaner har ikke bare en kontrollfunksjon, men er også et verktøy i seg selv for myndighetene for å forebygge sykdom. Mattilsynet kan nekte godkjenning dersom hensynet til fiskehelse på den enkelte lokaliteten eller i et område tilsier det. Mattilsynets vedtak kan fattes i forbindelse med vurderingen av driftsplanene jf. akvakulturdriftsforskriften § 40 sjette ledd.

Mattilsynets hovedkontor har på et informasjonsmøte 24. november 2016 på Gardermoen og i et brev datert 6. januar 2017 formidlet til bransjeorganisasjonene at man ønsker å styrke det forebyggende helsearbeid ved å innføre prinsippet om koordinert brakklegging av grupper av anlegg gradvis over hele landet. Informasjonen ble også lagt ut på Mattilsynets hjemmeside.

Akvakulturdriftsforskriften § 40 legger opp til en konkret vurdering av hver enkelt sak. Hvis det er nødvendig av hensyn til fiskehelse å avslå en driftsplan, har Mattilsynet etter § 40 sjette ledd myndighet til det. Mattilsynet kan «nekte godkjenning» dersom hensynet til fiskehelse på den enkelte lokaliteten eller i et område tilsier det. Når myndighet er gitt ved en «kan»-regel, er myndigheten skjønnsmessig. At Mattilsynet «kan» nekte å godkjenne driftsplan legger opp til en forholdsmessighetsvurdering av saken.

Hva som er forsvarlig lengde av brakklegging og effekten av brakklegging henger sammen. For å unngå å opprettholde smitte i et område og at anleggene smitter hverandre kontinuerlig, og for å sørge for at smittesyklus brytes for en rekke sykdommer, er det viktig at akvakulturanlegg brakklegges koordinert -og lenge nok. Koordinert brakklegging av anlegg som ligger nær hverandre er et viktig, smitteforebyggende tiltak.

Regelmessig og koordinert brakklegging av grupper av anlegg er viktige forebyggende tiltak som bidrar til bedre fiskehelse og fiskevelferd og gode miljøbetingelser for fisken. Særlig for sykdommene PD og ILA er det viktig å praktisere koordinerte brakkleggingsområder og med tilstrekkelig lange brakkleggingstider. Vår forvaltningspraksis er å kreve koordinert brakklegging, der alle anlegg innenfor en koordinert brakkleggingsgruppe må gjennomføre én måned (fire hele uker) samtidig brakklegging.

Brakkleggingsgruppen Ryfylke sør

Gruppen av anlegg består av anleggene 10110 Djupevik (brakklagt april 2019), 10113 Kobbavika (brakklagt 28. juni 2019), 33797 Hidlekjerringa (brakklagt 2019), 24715 Langholmen (brakklagt april 2019), 22596 Hesbygrunnen (brakklagt mai 2019), 11971 Store Teistholmen (brakklagt mai 2019), 11972 Prestholmane (brakklagt 26. juni 2019), 12003 Rossholmen N (brakklagt 30. juni 2019), 12007 Dale II (brakklagt mai 2019), 13220 Kalhag (brakklagt mars 2019), 13221 Nautvik (brakklagt

mai 2019), 18275 Kjeringå (desember 2018), 17357 Rennaren (brakklagt 26. juni 2019), 11957 Slettavikneset (brakklagt mars 2019), 13624 Finnasand (brakklagt 2019), 33637 Brennevinsgrunnen (brakklagt 2019) og 35297 Ådnøy SØ (brakklagt 2019).

Avstanden mellom Kjeringå og Prestholmane er omlag 8 kilometer. Avstanden mellom Kjeringå og Rossholmen N er omlag 20 kilometer. Avstanden mellom Rennaren og Kjeringå er omlag 13 kilometer. Avstanden mellom Kjeringå og Kobbavika er omlag 10 kilometer.

Den avtalte koordinerte brakkleggingstiden er 1. juli - 31. juli 2019. Dere søker om å sette ut fisk fra 25. juli, en uke før skissert i den godkjente driftsplanen deres. Det vil innebære å korte ned den avtalte brakkleggingen med fire dager. Dere har sendt oss e-poster som bekrefter at andre oppdrettere i den samme brakkleggingsgruppen mener at dere kan sette ut fisk 25. juli. Dere har imidlertid ikke avtalt med de andre oppdretterne at brakkleggingen starter før opprinnelig planlagt.

Slik hovedkontoret leser regionens vedtak, er bakgrunnen for å avslå driftsplansøknaden at dere ikke selv har sørget for å innrette deres drift i tråd med områdets avtalte koordinerte brakklegging. Når regionen har godkjent driftsplanene, er det under forutsetning av at avtalen mellom oppdrettere, om at brakkleggingsgruppen Ryfylke Sør skal være brakklagt fra 1. - 31. juli 2019, opprettholdes. Hvis dere setter ut fisk tidligere, uten at alle lokalitetene innenfor Ryfylke Sør er tømt tilsvarende tidligere betyr det at den koordinerte brakkleggingen kortes ned. Dere vektlegger at lokaliteten Kobbavika ville bli brakklagt før planen. Ved lokalitet Rossholmen N sto det imidlertid fisk inntil 30. juni 2019. Dersom dere setter ut fisk 25. juli 2019 har gruppen dermed ikke vært brakklagt koordinert i minst fire uker.

Vi er enig med dere i at avstanden mellom Kjeringå og de siste anleggene i Ryfylke Sør som hadde fisk er lenger enn den minsteavstanden som legges til grunn i vår forvaltningspraksis. Det er dere og de andre oppdretterne i området som har forhandlet dere frem til avtalen om brakkleggingsgruppen. Mattilsynet mener det er positivt når oppdrettere selv organiserer koordinert brakklegging. Vi mener imidlertid at effekten kan ødelegges hvis vi tillater å sette ut fisk i perioder hvor det er fastsatt at området skal være brakklagt.

Det er ikke fullt ut opp til virksomhetene å avgjøre når brakkleggingstiden for et område starter og slutter å løpe. Vi presiserer at brakkleggingstiden begynner å løpe når alle lokalitetene innenfor brakkleggingsgruppen er tømt for fisk, alle nøter er tatt opp og rengjøring og desinfeksjon av alt utstyr og alle installasjoner er gjennomført.

Forholdsmessighet

Dere viser til at settefiskanlegget kan få vanskeligheter med tilgang på nok ferskvann, samt at dere vil møte utfordringer med biomassen i det gamle settefiskanlegget. Dere viser også til at det kan være krevende å skaffe til veie brønnbåter som er nødvendig for å sette fisken ut i sjøanleggene.

Vi mener ikke at logistikkproblemene dere peker på er ekstraordinære eller umulige å løse på en annen måte enn ved å sette ut fisken på Kjeringå 25. juli 2019. Dere har også hatt relativt lang tid på å innrette dere etter vedtaket fra desember 2018, som dere ikke klaget på. Regionen peker videre på andre søknader dere ikke har fått godkjent, henholdsvis for 2016, 2018, og 2019, fordi dere ikke har sørget for å være brakklagt samtidig med anlegg rundt dere. Regionen viser også til at dette ikke er et nytt problem for anlegg dere eier i dette området.

Vi kan ikke se at vedtaket om å avslå driftsplansøknaden av mai 2019 var uforholdsmessig.

Konklusjon

Hovedkontoret stadfester region Sør og Vest sitt vedtak om avslag på søknad om endring av godkjent driftsplan. Den koordinerte brakkleggingsperioden skal, av hensyn til fiskehelse, ha en varighet på minst fire uker.

Hovedkontoret endrer ikke regionens vedtak om å nekte godkjenning av driftsplan.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 34 Jf. akvakulturdriftsforskriften § 40.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, se forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Jonathan Vaz
seniorrådgiver

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Likelydende brev sendes til:
FISKERIDIREKTORATET REGION SØR, Postboks 185 Sentrum, 5804 BERGEN

